

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 422/2016-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. mája 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Ján Foltán, SNP 708, Galanta, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ján Foltán, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Galanta a Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. januára 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) a Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ mal postavenie poškodeného v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 29 T 197/2014 proti obvineným [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „obvinení“) pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona, v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona.

Sťažovateľ uvádza, že v dôsledku fyzického napadnutia obvinenými utrpel ťažkú ujmu na zdraví a počas celej doby liečby nemohol prirodzeným spôsobom prijímať stravu akéhokoľvek druhu. *„Spočiatku mal len tekutú stravu, neskôr mäkšiu kašovitú a až po 09. 09. 2013 tvrďšiu stravu, čo potvrdil aj znalecký posudok č. 35/2013 zo dňa 23. 10. 2013.“*

V dôsledku zranení, ktoré utrpel, po napadnutí nemohol vykonávať svoju prácu, prišiel o svoj príjem, čím mu vznikla škoda vo forme ušlého zisku vo výške 7 180 € za obdobie 5 mesiacov, a to od mája 2013 do septembra 2013. Ďalšiu škodu predstavovali podľa sťažovateľa výdavky spojené s liečbou v celkovej výške 5 477,40 €, z toho na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia pripadá suma vo výške 4 375,80 € a na cestovné spojené s návštevami manželky a sťažovateľa na kontrolách suma vo výške 1 101,60 €. Tým, že musel vynaložiť náklady na preklad dokladov, keďže pracoval v [REDAKOVANÉ] mu vznikla ďalšia škoda vo výške 386,14 €. Za poškodenie retiazky, ktorá sa po útoku stratila, mu vznikla škoda vo výške 1 000 € a za špeciálnu stravu, ktorú po útoku musel prijímať, vo výške 1 000 €.

Zároveň uvádza, že okrem už uvedených škôd si uplatňuje aj náhradu za trvalé následky, tzv. nemajetkovú ujmu, vo výške 15 000 €.

Okresný súd trestným rozkazom sp. zn. 29 T 197/2014 zo 16. marca 2015 (ďalej len „trestný rozkaz okresného súdu“) uznal obvinených vinných zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa §156 ods. 1 Trestného zákona spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného

zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona a uložil im úhrnné peňažné tresty po 500 € a zároveň podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona im pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, uložil náhradný trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov.

Okresný súd poškodeného s nárokom na náhradu škody podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku odkázal na občianske súdne konanie.

Dňa 10. júna 2015 sťažovateľ podal podnet na podanie mimoriadneho opravného prostriedku – dovolania Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) z dôvodu, že sa domnieval, že trest uložený obvineným považuje za mierny vzhľadom na trvalé následky, ktoré útokom utrpel. Rovnako je toho názoru, že ani právna kvalifikácia skutku nezodpovedá zraneniam, ktoré utrpel, a ani dĺžke jeho práceneschopnosti, ktorú mali orgány činné v trestnom konaní dokonca zle stanoviť. Keďže generálna prokuratúra jeho podnet odstúpila ministerstvu spravodlivosti, ktoré jeho podnet prípisom sp. zn. 43893/2015-61/D/346 z 3. augusta 2015 odložilo ako nedôvodný, sťažovateľ 31. augusta 2015 podal opakovaný podnet generálnej prokuratúry. Generálna prokuratúra tento jeho opakovaný podnet opäť odstúpila ministerstvu spravodlivosti, ktoré prípisom sp. zn. 43894/2015-61/D/347 z 9. novembra 2015 jeho podnet opäť odložilo.

Sťažovateľ uvádza, že s prípisom ministerstva spravodlivosti sa nestotožnil, pretože *«po preštudovaní znaleckého posudku, na ktorý sa odvoláva i súd, som zistil, že interpretácia zo strany Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky je nesprávna. Na strane č. 24 znaleckého posudku znalec konštatuje, citujem: „... naplňajú svojou podstatou znaky ťažkej ujmy na zdraví ako ich meritórne určuje § 123 odsek 3 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. bod i), pretože počas celej doby liečby až do 09. 09. 2013 nemohol p. [černá štvorcová škrabka] prirodzeným spôsobom prijímať stravu všetkého druhu. Spočiatku mal len tekutú stravu, neskôr mäkšiu kašovitú a až po 09.09.2013 tvrdšiu stravu.“*

Na strane č. 25 znaleckého posudku je konštatované: „pán [černá štvorcová škrabka] bol závažným spôsobom obmedzený na bežnom obvyklom spôsobe života v spôsobe a charaktere prijímania stravy. Trvalo to počas celej doby liečenia.“

Z uvedeného vyplýva, že obvyklý spôsob života u poškodeného bol ovplyvnený nie do 07. 06. 2013 ale do 09. 09. 2013. Do 07. 06. 2013 bola obmedzená komunikácia.».

Sťažovateľ uvádza, že keďže mu právny poriadok neumožňuje proti trestnému rozkazu okresného súdu ani prípisu ministerstva spravodlivosti z 3. augusta 2015 podať riadny opravný prostriedok, je splnená náležitosť požadovaná § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Vo vzťahu k dodržaniu lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu sťažovateľ je toho názoru, že táto bola dodržaná, keďže trestný rozkaz okresného súdu bol vydaný 16. marca 2015 a prípis ministerstva spravodlivosti 9. novembra 2015.

Keďže podľa sťažovateľa z už uvedených skutočností jednoznačne vyplýva, že okresný súd svojím konaním porušil „základné práva poškodeného, ktoré sú garantované Ústavou Slovenskej republiky a tiež Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd“, žiada, aby ústavný súd po preskúmaní veci rozhodol týmto nálezom:

„Okresný súd Galanta a Ministerstvo Spravodlivosti Slovenskej republiky svojim konaním porušili právo [REDAKOVANÉ] na domáhanie sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Jedným z dôvodov, pre ktoré môže ústavný súd návrh na začatie konania pri jeho predbežnom prerokovaní odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, je nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy...

Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh (sťažnosť) okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie:

- a) ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili,
- b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody,
- c) proti komu sťažnosť smeruje.

Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde sa k návrhu pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu a ministerstva spravodlivosti.

Sťažovateľ predložil ústavnému súdu sťažnosť prostredníctvom kvalifikovaného právneho zástupcu, ktorý mu predmetnú sťažnosť koncipoval, túto podpísal a opatril svojou pečiatkou. Napriek tomu sťažnosť sťažovateľa neobsahuje náležitosti sťažnosti, ktoré zákon o ústavnom súde vyžaduje. V sťažnosti totiž absentuje kvalifikovaný petit (návrh na rozhodnutie ústavného súdu), ktorý musí byť formulovaný presne, určito, zrozumiteľne a pritom tak, aby zodpovedal právomoci, ktorú môže ústavný súd uplatniť v príslušnom type konania, teda takým spôsobom, aby mohol byť právne nespochybniteľným východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu v uvedenej veci (m. m. III. ÚS 17/03, III. ÚS 234/04, IV. ÚS 15/08).

Sťažovateľ síce uvádza, že postupom okresného súdu a ministerstva spravodlivosti došlo k porušeniu označeného základného práva, no žiadnym spôsobom v petite neuvádza, v ktorom konkrétnom konaní k tomuto porušeniu malo dôjsť. Okrem toho sťažovateľ k sťažnosti nepripojil ani rozhodnutie, resp. prípis, ktorých zákonnosť napáda v odôvodnení svojej sťažnosti, napriek tomu, že podľa § 50 zákona o ústavnom súde ide o podstatné náležitosti sťažnosti.

Ústavný súd je podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a text uvedený mimo petitu považuje za súčasť odôvodnenia, ktoré nemôže doplniť petit.

V súvislosti s nedostatkom zákonom predpísaných náležitostí sťažnosti ústavný súd poukazuje na svoju predchádzajúcu judikatúru, podľa ktorej ústavný súd nie je povinný odstraňovať nedostatky zákonom predpísaných náležitostí z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 77/08, IV. ÚS 159/2010).

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, IV. ÚS 252/09, IV. ÚS 159/2010, II. ÚS 522/2014).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažnosť sťažovateľa, ktorý je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, nespĺňa požiadavky kvalifikovanej sťažnosti, ktoré by zodpovedali požiadavkám obsiahnutým v § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol už pri predbežnom prerokovaní pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Nad rámec ústavný súd vo vzťahu k tvrdeniu sťažovateľa o splnení podmienky požadovanej § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde uvádza, že podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu mimoriadne opravné prostriedky, ktoré sťažovateľ nemôže uplatniť osobne (takým je nepochybne aj dovolanie podľa § 368 a nasl. Trestného poriadku), nemožno považovať za účinné právne prostriedky nápravy, ktoré sú mu priamo dostupné, a ich vyčerpanie teda nie je podmienkou prípustnosti sťažnosti (napr. II. ÚS 357/06, IV. ÚS 323/07, IV. ÚS 277/08). Podnet na podanie dovolania podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku nie je opravným prostriedkom a z hľadiska trestného práva procesného ho možno považovať iba za informáciu ministrovi spravodlivosti Slovenskej republiky ako oprávnenému na jeho podanie, ktorá bez ďalšieho nezakladá zákonom ustanovené právne dôsledky. Ustanovenie § 369 ods. 1 Trestného poriadku neukladá povinnosť (nevzniká právny nárok) vyhovieť každému podnetu. Je na úvahe ministra spravodlivosti Slovenskej republiky posúdiť a rozhodnúť, či na základe podnetu strany v konaní alebo na základe iného podnetu podá alebo nepodá dovolanie (táto úvaha je vylúčená iba v prípade, ak zistí,

že zákonné podmienky na podanie dovolania sú splnené). Oprávnenie na podanie podnetu na podanie dovolania nemôže mať preto charakter práva, ktorému je poskytovaná ústavnoprávna ochrana (napr. m. m. II. ÚS 42/01, I. ÚS 67/02, III. ÚS 11/04).

Vo vzťahu k zachovaniu lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu je potrebné uviesť, že v obsahu sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ sa o podstatných skutkových a právnych okolnostiach, v ktorých vidí zásah do svojich práv, dozvedel najneskôr doručením prípisu ministerstva spravodlivosti sp. zn. 43893/2015-61/D/346 z 3. augusta 2015. Keďže opakovaný podnet sťažovateľ podal už 31. augusta 2015, v súlade s § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde mu preto najneskôr v mesiaci august 2015 začala plynúť dvojmesačná zákonná lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ústavy vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Sťažovateľ však svoju sťažnosť zo 4. januára 2016 doručil ústavnému súdu až 5. januára 2016, teda zjavne po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty dvoch mesiacov (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd konštatuje, že aj keby sťažnosť sťažovateľa obsahovala predpísané náležitosti podľa § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde, bola by podaná oneskorene a ústavný súd by ju z toho dôvodu už v rámci jej predbežného prerokovania podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

Keďže ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v petite jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. mája 2016